

Europski sustav središnjih banaka

Objavljeno: 1.2.2015. Ažurirano: 30.1.2016.

Pristupanjem Republici Hrvatske Europskoj uniji Hrvatska narodna banka postala je sastavnim dijelom Europskog sustava središnjih banaka (ESSB). Kao i druge središnje banke u Europskoj uniji, HNB provodi aktivnosti u izvršavanju zadataka ESSB-a. Guverner HNB-a punopravni je član Općeg vijeća Europske središnje banke (ESB), a stručnjaci HNB-a sudjeluju u radu odbora, pododbora i radnih skupina ESSB-a.

Europski sustav središnjih banaka čine Europska središnja banka i nacionalne središnje banke svih 28 država članica EU-a.

Eurosustav čine ESB i nacionalne središnje banke 19 država članica EU-a koje su uvele euro.

Glavni je cilj ESSB-a održavanje stabilnosti cijena. Ne dovodeći u pitanje taj cilj, ESSB podupire opću gospodarsku politiku Europske unije kako bi pridonio ostvarivanju njezinih ciljeva.

U okviru ESSB-a i Eurosustava središnje banke izvršavaju zadatke i obavljaju aktivnosti u skladu s odredbama Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Statuta ESSB-a i ESB-a. Za razliku od središnjih banaka koje čine Eurosustav i koje provode zajedničku monetarnu politiku, središnje banke država članica koje nisu uvele euro - među njima i HNB - zadržavaju svoje nadležnosti u utvrđivanju i provođenju monetarne i devizne politike kao i u izvršavanju drugih zadataka koji su im dodijeljeni na temelju nacionalnog zakonodavstva.

ESSB-om i Eurosustavom upravljaju tijela Europske središnje banke nadležna za odlučivanje: Upravno vijeće, Izvršni odbor i Opće vijeće.

[Europska središnja banka](#) čini jezgru ESSB-a i Eurosustava. Osnovana je 1. lipnja 1998. i jedna je od institucija Europske unije. Neovisna je u izvršavanju svojih ovlasti i ima punu pravnu osobnost u skladu s međunarodnim javnim pravom. Sjedište je ESB-a u Frankfurtu na Majni u Njemačkoj. ESB i nacionalne središnje banke zajedno izvršavaju zadatke koji su im povjereni u okviru ESSB-a.

ESB ima tri tijela nadležna za odlučivanje, koja ujedno upravljaju ESSB-om i Eurosustavom: Upravno vijeće, Izvršni odbor i Opće vijeće.

[Upravno vijeće ESB-a](#) glavno je tijelo nadležno za odlučivanje ESB-a. Ono oblikuje monetarnu politiku europodručja te donosi smjernice i odluke potrebne da se osigura izvršavanje zadataka dodijeljenih ESB-u i Eurosustavu. Čini ga šest članova Izvršnog odbora i guverneri nacionalnih središnjih banaka 19 država članica EU-a koje su uvele euro.

[Izvršni odbor ESB-a](#) operativno je tijelo ESB-a i Eurosustava koje provodi monetarnu politiku europodručja u skladu s odlukama Upravnog vijeća te upravlja tekućim poslovanjem ESB-a. Čine ga predsjednik ESB-a, potpredsjednik ESB-a te još četiri člana.

[Opće vijeće ESB-a](#) osnovano je kao treće tijelo nadležno za odlučivanje ESB-a. Ono ima prijelazni karakter i postojat će toliko dugo dok sve države članice EU-a ne uvedu euro. Čine ga predsjednik ESB-a, potpredsjednik ESB-a i guverneri nacionalnih središnjih banaka svih 28 država članica EU-a, među njima

i guverner HNB-a.

Nadzorni odbor ESB-a osnovan je nakon što su ESB-u u okviru Jedinственoga nadzornog mehanizma (engl. *Single Supervisory Mechanism, SSM*) dodijeljeni posebni zadaci glede bonitetnog nadzora nad kreditnim institucijama, a s ciljem da se osigura pouzdanost bankovnog sustava i pridonese financijskoj stabilnosti. Nadzorni odbor čine predsjednik, potpredsjednik, četiri predstavnika ESB-a te predstavnici nacionalnih nadzornih tijela iz država europodručja te drugih država članica koje se odluče sudjelovati u SSM-u.

U obavljanju njihovih zadataka tijelima nadležnima za odlučivanje pomažu odbori, pododbori i radne skupine ESSB-a/Eurosustava, čiji su članovi stručnjaci iz nacionalnih središnjih banaka i ESB-a. Svaki od odbora i njegovih podstruktura specijaliziran je za određenu djelatnost koja se odvija u okviru ESSB-a, a zadatak im je da Upravnom i Općem vijeću te Izvršnom odboru pružaju stručnu podršku i tako olakšavaju proces donošenja odluka.

